

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 25 januari 2024

Betreft: Inbreng kabinetsformatie namens 9 natuur- en milieuorganisaties

Geachte heer Plasterk,

U staat voor een grote opgave. Veel mensen maken zich zorgen over hun bestaanszekerheid, de leefbaarheid van hun omgeving en de crises op het gebied van natuur en klimaat. We moeten bouwen aan een toekomst waarin schone lucht en water voor iedereen vanzelfsprekend zijn en mensen niet ziek worden omdat ze de pech hebben vlakbij een vervuilende fabriek te wonen. Aan een toekomst waarin voor boeren een goede boterham te verdienen is met extensieve landbouw, en aan een toekomst met vele duizenden extra hectares natuur, zowel van belang voor het welzijn van mens als dier. Kortom: een gezonde omgeving waarin we gezamenlijk kunnen en moeten investeren.

Masterplan Leefomgeving

Wij willen een dringend beroep op u doen om te investeren in de leefomgeving van alle Nederlanders. Kom met een masterplan voor de leefomgeving. Investeer in woningisolatie, goed en betaalbaar openbaar vervoer en zorg voor een prettige groene wijk, waar mensen elkaar in parkjes kunnen ontmoeten en het op zomerse dagen niet snikheet is. Voor het welzijn en de fysieke en mentale gezondheid van mensen is investeren in de natuur van groot belang.

Schone lucht en water

Ook buiten de stad kan volop op natuur worden ingezet. De natuur is de basis van alles wat leeft en van groot belang voor ons mensen. Wij hebben schone lucht en schoon water nodig. 86 procent van de Nederlanders zegt zich zorgen te maken over de natuur en er beter voor te willen zorgen. Houd daarom vast aan de afgesproken stikstofreductie. Maak daarnaast ruimte voor tenminste 150.000 hectare extra natuur én realiseer overal in het land een basiskwaliteit natuur. Door op land en op zee gebieden aan te wijzen die worden beschermd tegen schadelijke menselijke activiteiten, krijgen soorten en de natuur de rust en ruimte om te herstellen en zich te versterken. Door natuurgebieden met elkaar te verbinden zijn planten en dieren beter bestand tegen negatieve milieueffecten. Ons land wordt hierdoor weerbaarder doordat water beter opgevangen kan worden. Door natuurgebieden met elkaar te verbinden zijn planten en dieren beter bestand tegen negatieve milieueffecten. Bij ruimtelijke keuzes zijn water, bodem en biodiversiteit sturend.

Landbouwtransitie

Voor de staat van ons landelijk gebied en de toekomst van onze boeren en vissers, is het van groot belang dat we omschakelen naar een natuurvriendelijke landbouw en visserij. Een landbouw die in balans is met de natuur, met een eerlijk verdienmodel voor de boer doordat de winst over de gehele keten beter verdeeld wordt. Een landbouw waar boeren de zekerheid hebben van langjarige beheercontracten, er voldoende grond tot hun beschikking is om te extensiveren en waarin boeren beloofd worden voor duurzaamheidsdiensten zoals weidevogelbeheer.

Schiphol

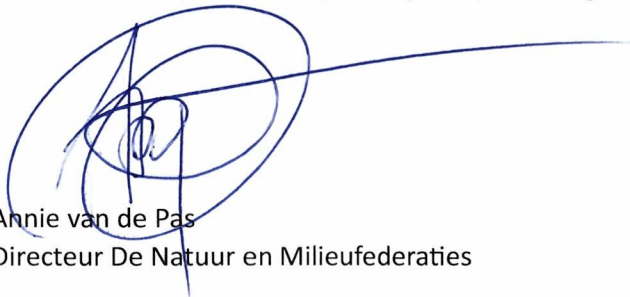
Met de krimp van Schiphol is voorzichtig een nieuwe richting ingeslagen. Voor omwonenden, die veel last hebben van geluidsoverlast en luchtverontreiniging van groot belang. Maar mogelijk toekomstige technologieën zijn onbewezen en daarmee geen reden om grenzen op te rekken of het overschrijden

van normen te gedogen. Zorg ervoor dat het vertrouwen van burgers herwonnen wordt door juridische normen te stellen voor geluid, fijnstof, stikstof en andere schadelijke stoffen én daarop ook actief te handhaven.

Vervuiler betaalt

De opwarming van de aarde zal ons voor steeds grotere uitdagingen stellen. Voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen kunnen we de kop niet langer in het zand steken. Maak daarbij de noodzakelijke transitie rechtvaardig. Dit betekent dat de vervuiler betaalt en maatschappelijke kosten in rekening worden gebracht. Waar nu winstmaximalisatie van aandeelhouders centraal staat, komt onze leefomgeving weer op één en draaien vervuilers op voor de uitstoot en schade daarvan. De rekening komt niet langer terecht bij burgers. Maak een einde aan fossiele subsidies en zet in op progressieve energiebelasting en betalen naar gebruik. Veel winst kan worden behaald op energiebesparing en opwek van duurzame energie. De energietransitie, inclusief wind op zee, moet plaatsvinden binnen de ecologische draagkracht van onze prachtige Nederlandse natuur. Tenslotte vragen wij u om continuïteit van overheidsbeleid. Burgers en bedrijven hebben behoefte aan een betrouwbare overheid die zorgt voor een duurzaam langetermijnperspectief. Dit alles om ons kleine kikkerlandje voor zijn 18 miljoen huidige inwoners én toekomstige bewoners leefbaar te houden.

Met vriendelijke groet, mede namens Natuurmonumenten, IUCN NL, Natuur & Milieu, IVN
Natuureducatie, SoortenNL, Greenpeace, Stichting De Noordzee en LandschappenNL,

Annie van de Pas
Directeur De Natuur en Milieufederaties

